

Tacozijl - Joodse Begraafplaats

De ouders van Jozeph Blok, Sarah Blok en Jantje Jacobs rusten op de Joodse Begraafplaats in Tacozijl. Zelf kregen de laatste drie Lemsterlandse Joden geen plekje in Lemmer. Ze werden in de Tweede Wereldoorlog omgebracht in het Poolse vernietigingskamp Auschwitz. Alledrie op 19 november 1942, nadat ze in april van dat jaar van huis waren gehaald. Een gedenkplaat bij de ingang herinnert aan hen. *Gedenken leidt tot verlossing/Vergeten tot ballingschap*, staat er onder meer op.

Ruim een eeuw geleden kende Lemmer een bloeiende Joodse gemeenschap, die op z'n hoogtepunt in 1878 106 zielen telde. Kooplieden en handelslui, met name afkomstig uit het Duitse Emden, vestigden zich in het Zuiderzeedorp. Dat was een doorvoerhaven richting het westen. Maar al in 1770 woonden er

Joden in Lemmer, want toen werd daar al koosjere wijn verkocht, zo wil een hebreeuwse tekst.

Een stoet was destijds bijna een uur onderweg om vanuit Lemmer in Tacozijl te komen, net voor de gemeentegrens met Gaasterlân-Sleat. Daar was de grond in 1802 nog enigszins betaalbaar voor de arme Joodse gemeenschap. Toch had die nog enkele termijnen nodig om de begraafplaats af te betalen.

De laag gelegen dodenakker kampte geregeld met wateroverlast van de Zuiderzee. De Gaasterlandse burgemeester Van Swinderen schonk de gemeenschap later een belendend en hoger gelegen stuk grond. Er rusten 29 zielen. Simon Jacobs was de laatste die er ter aarde werd besteld. Dit gebeurde in 5699, oftewel 1938.

Gedurende de daarop volgende decennia raakte de begraafplaats verwaarloosd. Tot Mabs Bastian-Pen op het idee kwam de boel flink op te knappen. De Stichting Joodse Begraafplaats Tacozijl werd opgericht. Inmiddels is die overgegaan in de Stichting Dorpsbehoud Lemsterland. Met als resultaat dat er in 1990 een grondige renovatie plaatsvond in nauw overleg met het Nederlands Israëlitisch Genootschap in Amsterdam.

Er kwam een hekwerk omheen en er werd een monument geplaatst. Voor broer en zus Blok, die gezamenlijk een huishouding dreven aan de Lemster Nieuwburen en zuster Jacobs, zoals de gemeente haar kende. Met deze drie mensen, die ten onrechte meenden dat de Duitsers het alleen op rijke Joden had voorzien en daarom weigerden onder te duiken, stierf de joodse gemeenschap in Lemsterland uit.